

SPADA LI MASTURBACIJA U PROSTOR BLUDNOSTI?

Dr. Jordan Kuničić

Ovaj casus dolazi iz istog izvora iz kojega je potekao prvi casus o moralu(?) predbračnog života. Nalazi se na istom mjestu u SVESCIMA. Ponovno se pred naše čitaoce iznosi pitanje masturbacije (ipsacije ili spolnog samozadovoljenja). Odlazna je nauka: načelo primata ljubavi po kategoriji partnerstva. Izvodeći iz toga daljnje zaključke, pisac poziva da se nastoji ukloniti opasna asocijacija ljubavi i spolnosti s grijehom i krivnjom. Što treba reći o masturbaciji? Ako promatramo ovoga ili onoga, ovu ili onu u ovom konkretnom činu masturbacije, moramo taj postupak diskvalificirati kao egoizam, postupak protiv ljubavi, jer pri tome nema partnera naslade. Taj je akt protivan ljubavi. Dapače, piše pisac, taj postupak i s kršćanskog gledišta mora biti diskvalificiran, jer uključuje neku autoerotičku fiksaciju, a zbog takvog stava mogu doći u pitanje budući partnerski odnosi. Radi li se o bolesnom stanju? Pisac smatra, da osim nenormalnih tipova, počinitelj postaje svjestan nekih elemenata slobode. Svakako, ne radi se o nekoj pornei ili bludnosti, nego o manjku ljubavi i drugarstva. Počinitelj je ili bolesnik ili egoist (SVESCI, 1970, br. 17—18, str. 66—72).

Odgovor

Evo nam i opet ponavljanje izmišljenih, samovoljnih fantazijskih predočivanja seksualnog morala i to na vrlo delikatnim područjima, među kojima se nalazi i područje masturbacije ili spolnog samozadovoljenja. O tome sam pisao u ZNANOSTI SPASENJA, Zagreb 1969, br. 40 sl., mnogo opširnije u BS, 1965, sv. II, 263—69; 1968, sv. 3—4, str. 354—361.

U pravom smislu riječi teolog-moralist ne bi smio niti uzeti u obzir članak ovakva sadržaja, jer pisac dokazuje da s moralkom nema ozbiljne veze, nego da stvara krive idejne spojeve protiv svih pravila znanstvene asocijacije. Postavlja naglavce osnovne teze kršćanske moralke ukoliko je ona baština vjekova i stopostotno zajedničkog naučavanja ozbiljnih moralista. Pisac se ne smućuje zbog toga, a s njim se ne zbu-njuju ni izdavači članka. Ne nalaze li se oni onkraj dobra i zla?

Kao što je rečeno u prošlom casusu, Bleistein nastoji izbrisati grijeh porneije iz popisa grijeha, bez obzira na to što kršćanstvo u svom popisu grijeha drži i taj grijeh u raznim njegovim varijantama, tj. u preljubu, mekoputnosti (masturbacija i sl.), homoseksualnosti, bludništvu, bilo na koji se način prakticiralo (1 Kor 6,10). Niti pisca zabrinjuje kako je Krist radikaln u seksualnom moralu te i samu preljubnu želju karakterizira kao preljub (Mt 5,28), a čistoću srca cijeni nadasve (Mt 5,8; čistoću djece, Mt 18,3; kazne Sodome i Gomore, Mt 11,23-4; 10,15; obećanje osobite nagrade čistima, Otk 1,4,4).

Razumije se, Bleistein kao i drugi modernisti ne vode uopće računa o nauci Crkve. S koje, dakle, pozicije raspravljati s njim i njemu sličnim piscima? Ma da bi barem izmislio neke »dokaze« protiv naučavanja Crkve (Denz. Index syst. K 4e). Ne, Bleistein se ne smatra uopće pozvanim da se opravdava, iako želi nastupati s kršćanskih i katoličkih pozicija. Bilo bi karakternije da izjavi kako mu je poznata nauka Crkve da je spolna intimnost prije braka naprosto bludnost teške naravi (Denz 835; 2148), i da masturbacija spada na bludnost (Denz 2149; izričito u br. 687 sl.; 3684; K 3c). Bilo bi karakternije da pokuša obeskrijepiti dosadašnje naučavanje Crkve i moralista pa ukrijepiti svoje pozicije, ali ne, Bleistein ne priznaje autoritet, ili ne pazi na crkvenu nauku (koja je u tom pitanju posve jasna), nego postupa kao da sam ima formulirati istinu za sve vjekove, za sve narode.

Gdje je izvor ovom pokušaju da se s porneije digne kvalifikacija grijeha? Smatram da tome ima više uzroka. Bio bi naivan tko bi mislio da se toj struji može označiti samo jedan izvor ili uzrok. Uz uvijek aktualan spolni nagon koji i danas nastoji naći advokate, možda ima nešto krivnje i u prošlosti i sadašnjosti, naime kod onih koji dramatiziraju grijeh masturbacije u doba puberteta, a psihofiziologija tumači pretjeranosti na tom području upravo pozivom na pubertet. To ne znači da ovdje psihologija, kako bi htio Bleistein, ima odrediti što je grijeh a što krepost, nego nas mora uvesti u psihofiziološka zbivanja da otkrijemo kako je upravo u to doba mladić manje slobodan, time i manje odgovoran za prijestupe na području spolnosti.

Uostalom, zdrava je teologija naučavala i naučava da je grijeh masturbacije u katalogu grijeha protiv prirode na najnižem mjestu, jer se odvija u skrovištu pojedinca (ipsizam). Tako je naučavao sv. Toma u II-II, q. 154,12 ad 4. Zanimljivo, dok sv. Toma u činjenici da masturbator nema partnera vidi manji stupanj grijeha, jer ne sablažnjuje bližnjega, Bleistein u tome vidi grijeh, dapače jedino u tome vidi grijeh masturbacije. Tome je uzrok u Bleisteinovo pretjeranoj tendenciji da iscrpi pojedinca u odnosu prema drugomu, prema TI, kao da pojedinac više nema svoj *raison d'être*, i nije prije svega svaki pojedinac svoj JA, najprije konstituiran u sebi, a onda okrenut prema drugomu, kako uči zdrava filozofija, i kako potvrđuje svakomu njegova svijest.

Ako bismo htjeli doslovce uzeti mišljenje Bleisteinovo, mogli bismo reći ovako: Bleistein osuđuje masturbaciju jer se ona odvija bez

partnera, odobrava spolnu intimnost prije braka jer je s partnerom. Ne bismo li mogli reći da je s tog gledišta homoseksualnost ispravna, jer je s partnerom? Ili, da su masturbatori u društvu više kolegijalni nego ako su samci? Ako je Bleistein predvidio, a morao je predvidjeti, sve moguće aplikacije svojih »razloga«, zbog čega nije znanstveno obrazložio svoje samovoljne tvrdnje? Zar je zbilja važno što on osobno misli? A zar ga nije strah uzeti na sebe odgovornost za zavođenje drugih na krivi put?

Među ostalim nedokazanim, neosnovanim tvrdnjama piščevim naziva se ponavljanje stare primjedbe na koncepciju braka kao da je ovaj samo stroj za serijsku proizvodnju djece. I Bleistein smatra da je prošlost bila slijepa i gluha prema ljubavi. Dakako, on konstruira kule u zraku, jer prošlost nije bila panseksualistička, niti romantičarska, u znanosti je bila ozbiljna. Kod sv. Tome nalazimo personalističko shvaćanje odnosa među bračnim drugovima, pa on smatra da je povreda tih odnosa u svakom postupku kojim se vrijeđa JA partnera, npr. postupajući protiv njegovog zdravlja, slobodnog samoodređenja, slobodnog prihvaćanja bračnih odnosa i sl. (SUPPL 64,1 ad 2). Ako danas Koncil govori o bračnoj ljubavi pod izrazom »bračno prijateljstvo«, govorio je tako i sv. Toma (ETH, br. 1722—3. Neizrecivo je naivno misliti da ljudi u prošlosti, recimo mladež, nisu znali za ljubav, kao da nisu bili od mesa, krvi, razuma i volje.

Prosudivati da li je neki postupak ili čin krepostan ili ne, uzimajući u obzir jedino odnos prema bližnjemu, sakati cjelovito promatranje čovjeka. Čovjek je u svojoj biti triangularno strukturiran tako da nikada i nigdje ne može izolirano nastupati. Uvijek nosi sa sobom obzir prema Bogu, sebi, bližnjemu. Ipak, uvijek je obzir prema Bogu prvi i glavni. Ništa ne može biti u skladu s istinskim dostojanstvom čovjeka što vrijeđa odnos prema Bogu. Masturbacijom, kao i predbračnim spolnim činima, čovjek ruši pravilan odnos s Bogom, jer vrijeđa njegovu volju, jasno izraženu u Sv. pismu i autentično protumačenu od crkvenog učiteljstva. Prema tome, svaka kvalifikacija masturbacije bez osvrta na čovječju dimenziju prema Bogu ne samo da je nepotpuna nego i potpuno kriva (sv. Toma I-II, q. 72,4). A tu je istinu izrekao Krist na neposredan način u nauci o nesvedivosti ljubavi prema svome životu na ovom svijetu i ljubavi prema životu u vječnosti. Popuštanje niskim prohtjevima tijela znači mrziti sebe, mrziti i bližnjega, jer takvo popuštanje upropašćuje čovjeka; čovjek gubi život (Iv 12,25-6).

Ponekad dobijem dojam da moderna lutanja označuju unutarnju svijest nesposobnosti, nemoći pred dostignućima prošlosti. Doista, modernisti nisu u stanju iznaći jednu ozbiljnu objekciju protiv nauke prošlosti na području vjere i morala. U svijesti te nemoći izbacuju iz sebe najbizarnije ideje, najneosnovanije tvrdnje i serviraju ih kao »moderne«, ili »današnje«, misleći da pod tom etiketom može prodrijeti u svijet svaka glupost. Nešto je slično u ovom našem slučaju o pojmu ljubavi prema bližnjemu, koju pretvaraju u mržnju bližnjega pred Bogom i pred vječnosti. Jer ne može reći da ljubi bližnjega tko ga ne ljubi u Bogu, u svjetlu Njegovih zapovijedi.

Za teologalni moral ostaje izvan svake diskusije pitanje da li se može reći da je zakonita ljubav prema bližnjemu ako se ta ljubav prikazuje kao odstupanje od Božje volje. Božja je volja, izražena u evanđeoskim zapovijedima, tumačena od crkvenog učiteljstva, vrhovna norma za prosuđivanje dobra i zla. Govoriti o »kršćanskoj« ljubavi koja se dokazuje u bludu znači izvrtati osnovne vrednote kršćanstva (sv. Toma II-II 154,2 od 2 i ad 4).

Kršćanski je teologalni moral prije svega osobni moral, moral osobne odgovornosti. Nadnaravne se vrednote ne primjenjuju na ovoga ili onoga bez njegove osobne privole. Svatko će biti suđen po svojim djelima (Mt 25,31 sl; Dj 17,3). Dakle, najprije svatko za sebe (Rim 14,12), i za svaku riječ (Mt 12,36), npr. za ozloglašivanje (1 Pt 4,5), a bludnici i mekoputnici, oskrvritelji djece i počinitelji sličnih spolnih zastranjenja neće baštiniti kraljevstva nebeskoga (1 Kor 6,9).

Bludnost ima svoj prostor, ona se protivi spolnoj čistoći, dakle kreposti. To je zloupotreba spolne prokreativne sposobnosti. Uvijek i svugdje sklapanje braka spada u neku institucionalnost. Zakonita ženidba je ta institucionalnost bez koje intimni bračni spolni odnosi primaju karakteristiku proturazumnosti, vrijeđaju dostojanstvo ljudske osobe. A kada kažemo ljudske »osobe«, razumijevamo osobu uzetu integralno, kršćanski, kao rođenu duhovno na krštenju, pozvanu u vječni život, otkupljenu Kristovom krvlju, uklopljenu u Mistično tijelo Kristovo, Crkvu, prema tome podložnu crkvenoj instituciji.

Za svaki se grijeh može reći da je manjak ljubavi, jer ljubav je za kršćanina *poslušna ljubav*. Međutim, ljubav se manifestira u raznim krepostima. Kreposti pomažu ljubav. One je oplođuju. Ona se u njima pokazuje, jer istinska ljubav je pokorna volji Božjoj. Tko od kršćana ne zna da je obveza ravnoteže na području spolnosti različita od ravnoteže na drugim područjima, npr. na području međusobne pravednosti? Tko ne zna da defekt na jednom od tih područja ne uključuje nužno defekt na drugim? Prema tome, mora se reći da je neznanstveno, s moralne strane posve krivo nastojati izbrisati bludnost iz popisa posebnih grijeha. I to je najmanje kršćanski, dapače, to je negacija kršćanstva.

Istina je bila i ostaje: mekoputnost, seksualno autoerotično zadovoljenje jest ponižavanje osobnosti, robovanje niskim prohtjevima, degradacija ili dehumanizacija čovjeka, atentat na razum i na prirodu, i zbog toga je zabranjena snagom prirodnog moralnog zakona (Denz 2149). Govorim, dakako, ako se obistinjuju svi uvjeti grijeha (svjesnost-hotičnost-voljnost-sloboda).

SUMMARIUM: Praesens casus sicut et ille prior ex eodem prodit fonte: ex articulo P. Bleistein, qui ethicae situationis morem gerendo, excessus sexuales cum genuino amoris conceptu coniungere non ambigit. Masturbator non recte procedit cum nemine voluptatem dividens. Non agitur de luxuria, sed de defectu amoris carente socio, ergo agitur de quodam egoismo. — Denuo auctor casus ostendit irreductibilitatem opinionis Bleistein cum recte intellecta doctrina Ecclesiae. Bleistein quasi totaliter campum luxuriae evacuat, et sociologismo favens, moralem non primo et fundamentaliter individua-

censum aestimat, sed fructum operae consociationis. Tamen, cum quisque pro suis actibus rationem reddere debeat, et campus luxuriae distinctum spatium ab aliis praebet, masturbatio, si aliae conditiones peccati verificentur, peccatum praesentat. Esto tale peccatum caeteris minoris gravitatis ob defectum compartis, tamen signum maioris degradationis. Nec solum haec sed et alia in casu contra opinionem Bleistein, quae et ipsa sic dicto »catechismo neerlandico« obsecundat.